

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür Örgütü UNESCO tarafından 2011 yılının, Evliya Çelebi yılı ilan edilmesi nedeniyle, ünlü gezgin yurt içinde olduğu kadar yurt dışında da anılıyor.

Evliya Çelebi için düzenlenen etkinliklerin son halkası Türk Dil Kurumu (TDK) ve Türkiye'nin Vatikan Büyükelçiliği'nin ortaklaşa hazırladığı bir programla Vatikan'a bağlı Kançılarya (Cancellaria) Sarayı'nda gerçekleştirildi.

Yoğun ilgi gören programda, Evliya Çelebi hakkında çalışmalarda bulunan uzmanların katıldığı bir açık oturum düzenlenirken, ikinci bölümde İstanbul Devlet Türk Müziği Araştırma ve Uygulama Topluluğu tarafından konuklara Evliya Çelebi'nin yaşadığı döneme ait müzik dinletisi sunuldu. Dinletinin, izleyenlerin büyük beğenisini topladığı gözlemlendi.

İlk bölümdeki açık oturumda söz alan uzmanlardan **Seyit Ali Kahraman**, Evliya Çelebi'nin hayatına dair bilgiler verirken, Ankara Üniversitesi Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi İtalyan Dili Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Nevin Özkan

, ünlü gezginin kaleme aldığı "Seyahatnamesi"nin çok sayıda farklı etnik kökeni çatısı altında bulunduran Osmanlı tebaasını hem eğlendirme hem de birbirine tanıtırma amacı güttüğünü söyledi.

Seyahatname'de bahsedilen çeşme keşfedildi

Ayasofya Müzesi Müdürü **Doç. Dr. Haluk Dursun** ise konuşmasında, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde Ayasofya'ya ilişkin detaylardan bahsetti. Seyahatnamenin pek çok ilginç detaya temas ettiğini belirten Dursun, kendisinin merakla bunları sorguladığını ifade etti.

Dursun, Seyahatname'de bahsedilen ve kısa bir süre öncesine kadar bulunamayan önemli bir detayın ise geçen yaz sonunda şans eseri ortaya çıktığından söz etti. Doç. Dr. Dursun, yaz sonuna doğru Ayasofya ile Sultanahmet arasında yapılan bir kaldırım çalışması sırasında Seyahatname'de adı geçen "**Çukur Çeşme**"nin bulunduğunu slaytlarla katılımcılara göstererek, ünlü yapıtın önemine vurgu yaptı.

Açık oturumda, en son söz alan İtalyan **Prof. Dr. Roberto Reali** de Evliya Çelebi'nin tevazusu çok büyük bir yazar olduğunu, merkezîyetçi yapının çok güçlü olduğu bir imparatorluğun başkenti, İstanbul'da kalmasına karşın sarayın baskısı altında kalmadan fikirlerini özgürce yazdığına dikkati çekti.

Prof. Dr. Kenan Gürsoy

Organizasyonun ev sahibi olan Türkiye'nin Vatikan Büyükelçisi **Prof. Dr. Kenan Gürsoy**, etkinliklerin ardından katılımcılar onuruna verdiği resepsiyonda, elçilik olarak, Vatikan seviyesinde, yoğun kültürel faaliyet yapma konusunda bir eğilimleri olduğunu bildirerek, "*Evliya Çelebi'nin doğumunun 400. yıl dönümü olması nedeniyle Türkiye'de Türk Dil Kurumu başkanlığında harikulade güzel bir proje yapılmış ve (bu proje acaba buraya gelir mi?) diye düşündük. Teklif ettiğimizde, onlar da Vatikan'ın çok iyi bir yer olduğunu düşündüler ve bunu buraya getirmeyi kabul ettiler. Biz de bundan çok istifade ettik*" dedi.

Büyükelçi Gürsoy, "*1-2 etkinlik yapıyorsunuz, beklediğinizden çok daha fazla rağbetle karşılaşıyorsunuz. Bu harikulade sarayda, bu harikulade ressamın yapmış olduğu eserler önünde bizim musikimiz buraya hoş geldi. 17. yüzyıl musikisi, Evliya Çelebimize burada refakat etti. Onun yaşadığı dönemin sesini aktarmak suretiyle bir tür onun içinde yaşadığı medeniyeti bize ruhen hissettirdi*" diye konuştu.

Gürsoy, Türk kültürünü, Katolik Hristiyan aleminin merkezinde tanıtmak adına hem Romalılar tarafından teşvik edildiğini hem de kendisinin buna azmettiğini ifade etti.

TDK Başkan Yardımcısı Özyetgin

Türk Dil Kurumu (TDK) Başkan Yardımcısı **Prof. Dr. Melek Özyetgin**, TDK Başkanı **Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın**

'ın iş yoğunluğu nedeniyle gelemediğini ancak Vatikan Büyükelçisi Prof. Dr. Kenan Gürsoy'un desteğiyle çok güzel bir etkinlik gerçekleştirdiklerini belirtti.

Özyetgin, TRT ile "Evliya Çelebi'nin izinden" isimli bir belgesel çalışması yaptıklarını, bunun için ilk durak olarak Bosna'ya gittiklerini ardından Vatikan'a geldiklerini aktararak, Vatikan'da gördükleri ilginin Bosna'ya oranla daha yoğun olduğunu kaydetti. 10'dan fazla büyükelçinin katıldığı bilgisini aldıklarını ifade eden TDK Başkan Yardımcısı, "*Evliya'nın bilgisi dahilindeki o zengin dünyanın bugüne yansımaları gördük. Hem Evliya'nın yaptıklarını hem de onu anmış olduk*" dedi.

UNESCO tarafından doğumun 400. yılı olması nedeniyle Evliya Çelebi'yi anma etkinliklerinin ilkini doğum günü olan 25 Mart'ta Topkapı Sarayı'nda gerçekleştirdiklerini hatırlatan Özyetgin, organizasyonlarının finalini ise ünlü gezginin vefat ettiği yer olarak tahmin edilen Mısır'da, 28 Kasım'da yapacaklarını bildirdi.

"Neden Vatikan" sorusuna Prof. Dr. Melek Özyetgin şu yanıtı verdi:

"Evliya Çelebi'nin yapmış olduğu, onun birikimini ortaya koyan çok önemli bir eser: Nil haritası. TRT ile birlikte Evliya Çelebi'nin izinde diye bir belgeseli yapıyoruz. Belgesel için bu haritayı da mutlaka çekmemiz gerekiyor. Büyükelçimiz ile 6 ay önce arşivlerde çalışmak için geldiğimde, çok heyecan duydu projeden ve (Neden Evliya'yı Vatikan'a getirmiyorsunuz) diye sordu. Sonuçta, Vatikan'ı gelip görmese de bir bağı var. Çünkü onun çok kıymetli bir eseri burada muhafaza ediliyor. Güzel bir bağlantı oldu ."

Prof. Dr. Nevin Özkan

Ankara Üniversitesi Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi İtalyan Dili Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Nevin Özkan da konferansın yüksek katılımlı olması nedeniyle çok başarılı olduğunu anlatarak, sözlerini şöyle tamamladı:

"Çok değerli bir binada yaptık ve müzik eşliğinde. Görsel materyal eşliğinde olduğu için bence daha cazip geldi İtalyanlara. Dolayısıyla hem göze hem kulağa hitap ettik diye düşünüyorum. Geribildirimler çok olumluydu. İnsanların Evliya Çelebi'yi bir kere anlamasını, tanımasını sağladık. Evliya Çelebi bana göre modern insanın öncüsü. Yani bir Rönesans insanı. Biz hep Leonardo (Da Vinci) diyoruz ama bizden çıkmış bir insanı onlara tanıtmak bence çok önemliydi ."

Kançılarya Sarayı'ndaki Evliya Çelebi etkinliğine Vatikan'a akredite pek çok büyükelçinin yanı sıra İtalyan Senatör Paolo Pietro Amato, KKTC Roma Temsilcisi **Növber Ferit Vecihi**, Roma Büyükelçiliği Kültür ve Turizm Müşaviri

Melda Araz

da katıldı.

AA